

עת"א 61744/08/20 - סמר אבו דאהר נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 61744-08-20 אבו דאהר(אסיר) נ' ישראל
תיק חיצוני: 7323-02-20

בפני	כבוד השופטת, סגנית הנשיא דיאנה סלע
עותרים	סמר אבו דאהר (אסיר)
נגד	
משיבים	מדינת ישראל

החלטה

להלן נימוקי החלטנו לדחות את עתירת העותרת;

1. לפנינו עתירתה של אסירה בכלא דמון, המופנית כנגד החלטתה של ועדת שחרורים בראשותו של כב' השופט בדימוס ד"ר מרדכי ארגמן, ואשר חבריה הם עו"ס גב' רותי בריקמן, איש החינוך, מר שאול יום טוב ורס"ב אילנה דרוקר, נציגת שב"ס (להלן: ועדת השחרורים), מיום 14/7/2020 בתיק וש"ר 7323-02-20 (להלן: ההחלטה). במסגרת החלטה זו, נדחתה בקשתה של העוררת - המסווגת כאסירה ביטחונית - לשחרור מוקדם על תנאי ברישיון.
2. העותרת, ילידת 1983, תושבת עזה, מרצה בכלא דמון עונש מאסר ראשון של 30 חודשים שהשית עליה בית המשפט המחוזי בבאר שבע בגין עבירות בנשק (הובלת נשק). העותרת הורשעה ביום 23/9/19 על יסוד הודייתה בכתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, אליו הגיעו הצדדים, שכלל גם הסכמה לעניין העונש, ובית המשפט המחוזי השית עליה 30 חודשי מאסר בפועל ומאסר על תנאי, כפי שעתרו הצדדים, מנימוקיהם.
3. על פי כתב האישום המתוקן, במועד כלשהו בינואר 2005 פנה גיסה של העותרת, בדר אבו דאהר, שהיה בכיר בארגון הג'יהאד האסלאמי הפלסטיני (להלן: בדר והגא"פ, בהתאמה), לאחיה של העותרת, ג'יהאד בן צאלח אבו דאהר (להלן: ג'יהאד), אשר היה פעיל בגא"פ, ואמר לו כי יש שני מחבלים מתאבדים שרוצים לבצע פיגוע התאבדות באזור כיסופים. בדר אף ביקש מג'יהאד להוביל את המתאבדים לבית נטוש באזור גררה השייך לדודו, נסים אבו דאהר והסמוך למקום הפיגוע (להלן: הבית הנטוש). ג'יהאד נענה לפנייתו של בדר וקשר עמו קשר לגרום למותם של ישראלים, בשל היותם ישראלים.

במסגרת הקשר ולשם קיומו, ביום 8/1/05 הביא בדר לג'יהאד שני רובי קלצ'ניקוב, ט"ל אר.פי.ג'י, פצצת אר.פי.ג'י, מחסניות מלאות תחמושת לרובי קלצ'ניקוב ושני שכפ"צים ובהם רימוני יד (להלן: כלי הנשק), והודיע לו כי הניח את כלי הנשק הנ"ל בוואדי בקרבת ביתם.

במסגרת הקשר הנ"ל ולשם קידומו ביקש ג'יהאד מהעותרת להעביר את כלי הנשק לבית הנטוש; היא נענתה לפנייתו, הצטרפה לקשר, הובילה את כלי הנשק הנ"ל מהוואדי לבית הנטוש, והניחה אותם באחד החדרים הריקים.

יומיים לאחר מכן, הוביל ג'יהאד את המחבלים המפגעים, נידאל צעדק ואחמד עאשור (להלן: נידאל ואחמד), וכן אדם נוסף בשם איאד לבית הנטוש, נתן לנידאל ולאחמד את כלי הנשק הנ"ל והראה להם את הדרך לכיסופים. האחרונים יצאו לדרך עם איאד, שהיה מצויד במצלמת וידאו לצלם את האירוע.

העותרת צפתה באירוע ודיווחה לג'יהאד שנידאל ואחמד נפלו לבוך ושובו לבית הנטוש לאחר שנשקם אבד.

במעשיה אלה הובילה העותרת נשק ותחמושת שלא כדין, דבר שיש בו כדי לפגוע בביטחון המדינה.

4. הטעם לכך שכתב האישום נגד העותרת הוגש שנים רבות אחרי ביצוע העבירה, הוא כי בתאריך 3/10/18 נפגשה העותרת עם איש שב"כ במחסום ארז כדי להנפיק לה היתר כניסה ושחררה, וביום 6/12/18 נעצרה לאחר שליוותה את אחיה לטיפול רפואי בישראל. בהמשך הוגש נגדה כתב אישום, היא הורשעה ודינה נגזר, כאמור לעיל.

5. בתאריך 14/7/20 הובאה העותרת לדין בפני ועדת השחרורים של כלא דמון בעניין שחרורה על תנאי, דהיינו לשם בחינת ניכיון של 1/3 מתקופת מאסרה; הדיון התנהל בדלתיים סגורות, ועוד באותו יום, נדחתה בקשתה לשחרור מוקדם.

הוועדה בחנה את התנאים שנקבעו בסעיף 3 לחוק שחרור על תנאי ממעצר, תשס"א - 2001 (להלן: החוק), דהיינו האם העותרת ראויה לשחרור, ושחרורה לא יסכן את שלום הציבור. הוועדה אף פירטה את מהותם ומשמעותם של התנאים והמבחנים לקיומם.

הוועדה מצאה כי לעותרת ילידת '83 אין הרשעות קודמות, ואין כנגדה תיקים תלויים ועומדים; יחד עם זאת, מחוות דעת מטעם השב"ס שנערכה ביום 17/3/20, עולה כי במהלך ריצוי מאסרה הייתה העותרת מעורבת בשלושה אירועים שליליים שעניינם החזרת ארוחות וסירוב להיכנס לתאים; השב"כ מצדו נתן חוות דעת לפיה הוא מתנגד לשחרורה המוקדם של העותרת בשל אופי העבירות שבהן הורשעה וחומרתן, ואילו חמ"ן מסר חומר לעיון הוועדה, לפיו העותרת נמנית על קבוצת אסירות המעורבת בהתנהגות שלילית בהנהגתה של הדוברת.

נוכח כל האמור לעיל נקבע, כי על אף עברה הנקי של העותרת והעדר תיקים עומדים ותלויים, ולמרות שעברו שנים ארוכות מאז ביצוע העבירה, אין הוועדה יכולה להתעלם ממהות

העבירה והקשר שלה עם מתאבדים פוטנציאליים, שלמרבה המזל לא צלחה מזימתם, ומפעולותיה של העותרת. הוועדה אף ציינה כי האחרונה מסרה לוועדה שלו ידעה כי היא תינזק מפעילותה, לא הייתה מבצעת את העבירה, אך לא היה בדבריה דבר אודות הנזק החמור שהיה צפוי לאחרים כתוצאה מפעילותה ומפעילות האחרים עמם שיתפה פעולה.

עוד התייחסה הוועדה לחוות הדעת ולדוחות שנמסרו לה, וציינה כי התנהגותה של העותרת במהלך ריצוי מאסרה הייתה מלווה בהפרות משמעת ובמעורבות שלילית.

נוכח כל אלה, הגיעה הוועדה למסקנה כי שחרורה של העותרת עלול לסכן את שלום הציבור וביטחונו, ודחתה את הבקשה.

העותרת מיאנה להשלים עת ההחלטה ועל כך העתירה שבפנינו.

6. טיעוני העותרת בכתב ובדין שבפנינו

העותרת טענה כי הוועדה שגתה בכך שלא מצאה את העותרת ראויה לשחרור ולא הורתה על שחרורה המוקדם.

א. לטענת העותרת, הוועדה לא שמה לנגד עיניה את גילה הצעיר של העותרת בעת ביצוע העבירה (22), העדר פעילות כנגד ביטחון המדינה משך כ-14 שנים, המלמד על זניחה של קו אידיאולוגי שהנחה אותה בהיותה צעירה;

הוועדה טענה בכך שקבעה כי היא מהווה סיכון לביטחון האזור; לו היה בכך ממש, היה נעשה מאמץ לעצור אותה לפני שנת 18' והמטרה היתה עוצרת אותה כבר במפגש הראשון, בסוף אוקטובר 18'.

העותרת טענה כי קיימת אינדיקציה אובייקטיבית להעדר מסוכנותה העתידית כדלהלן: העדר עבר פלילי או ביטחוני טרם הרשעתה, העדר עבירות משמעת בעלות משקל כבד, העדר חומר מודיעיני שלילי בין כותלי הכלא ומחוצה לו; מדובר בעבירה אחת שבוצעה לפני יותר מעשור, בהיותה תחת השפעה של אחיה וגיסה שהיו דומיננטיים, היוזמים והמתכננים של המעשה, והיא הייתה צריכה להישמע להם, בליט ברירה; העדר שיוך אירגוני אשר מבוסס על שיבוץ העותרת באגף מסוים. המסמכים שהוצגו לוועדה אינם עדכניים אלא מתייחסים להערכות כלליות, כאשר השב"כ מתנגד תמיד לשחרורם של אסירים ביטחוניים. כל אלה לא זכו להתייחסות בעלת משקל בהחלטת הוועדה, אשר חרגה ממתחם הסבירות.

לטענת העותרת, הוועדה לא נתנה משקל מכריע לחרטתה הכנה, להתנהלותה בכלא שעשויה להצביע על שינוי באורח חייה. אשר לאירועים הנזכרים על ידי שב"ס, הדוברת של האגף היא זו שמחליטה על החזרת ארוחות ולא העותרת.

העותרת טענה כי הוועדה שגתה כאשר לא לקחה בחשבון את מצבה הבריאותי, בהיותה חולה כרונית, ומגפת הקורונה יכולה להוסיף סיבוך למצבה הבריאותי.

ב"כ העותרת הפנה לפסיקה התומכת בעמדתה, לפיה חומרת העבירה לבדה אינה יכולה להוביל למסקנה כי אדם עלול לסכן את שלום הציבור אם ישוחרר מכלאו, ואין מדובר בחזקה כי אדם שביצע עבירה חמורה יהיה נכון לשוב ולבצע.

ב. בדיון שהתקיים בעניינה של העותרת, אשר השתתפה בו בוועד חזותי, חזר בא כוחה על טיעוניו והוסיף להם; לטענתו, העותרת עברה טראומה בגיל 14 מגבר זר, היו לה בעיות נפשיות והיא לא טופלה. משכך, ביקש לשחרר את העותרת ולגרש אותה לעזה.

אשר לעונשים שנגזרו על האחרים המעורבים בפרשה, לדבריו אחיה נשפט ל- 23 שנות מאסר, והוא הזכיר גם את העותרת בדבריו.

7. טיעוני המשיבה בדיון

המשיבה התנגדה לקבלת העתירה.

ב"כ המשיבה הגישה לעיונו של בית המשפט את חוות הדעת של השב"כ ואת המידע המודיעיני וטענה כי מדובר בעבירות ביטחוניות חמורות.

היא ציינה כי העותרת הובילה נשק שהיה אמור לשמש לפיגוע נגד חיילי צה"ל.

אשר להתנהלותה במהלך מאסרה, מדוחות השב"ס עולה כי העותרת הייתה מעורבת באירועים שליליים יחד עם חברותיה לאגף, בהחזרת ארוחות בשלושה מועדים שונים, כצעד הפגנתי ומחאתי, וכן סירוב להיכנס לתאים, המהווה עבירת משמעת.

השב"כ מתנגד לשחרורה המוקדם של העותרת, והמידע המודיעיני המלמד על מעורבות שלילית, מתייחס לתקופה הנוכחית ולא לעבר הרחוק, ולכן לא נפלה טעות בהחלטת הוועדה.

נוכח העובדה כי העותרת היא תושבת עזה, אם היא תשחרר ותוחזר לעזה, אין שום יכולת לפקח עליה שם ואף לא אופק שיקומי.

משכך, התנגדה המשיבה לקבלת העתירה, כאמור לעיל.

דין והכרעה

כפי שקבענו בהחלטתנו, אשר ניתנה במעמד הצדדים, דין העתירה להידחות.

8.

המסגרת הנורמטיבית

יפים לענייננו דבריו של כב' הנשיא רון שפירא בעת"א 30817-02-20 **פלונית נגד מדינת ישראל** (23/2/20);

7. בטרם נתייחס למכלול הנתונים שעמדו בפני ועדת שחרורים ראוי להדגיש את המסגרת בה אנו בוחנים את ההחלטה נשוא העתירה שבפנינו, זאת בהתאם להוראות חוק שחרור על תנאי ממאסר, תשס"א - 2001 (להלן: "**החוק**") והפסיקה הענפה. בתמצית נזכיר כי בפנינו הליך מנהלי ובו התערבותו של בית משפט בהחלטת הגורם המנהלי מוגבל למקרים בהם נפל פגם מהותי בהליך קבלת ההחלטה המנהלית, או מקרים בהם ההחלטה המנהלית אינה מבוססת על תשתית עובדתית ראויה או שההחלטה היא בלתי סבירה בצורה קיצונית. בית המשפט העליון הבהיר בשורה של פסקי דין כי ועדת השחרורים הינה גוף מקצועי סטטוטורי, המורכב משופט ואנשי מקצוע בעלי מומחיות בתחום זה, ולפיכך שיקול הדעת הנתון לוועדה בבואה לבחון את הבקשה לשחרור מוקדם, הינו רחב [רע"ב 4518/08 **בן ישי נ' וועדת השחרורים** (4.6.2008)]. ככלל, בית המשפט, המעביר ביקורת שיפוטית על החלטות הועדה, ייטה שלא להחליף את שיקול דעתה של הועדה בשיקול דעתו, והתערבותו תצטמצם אך למקרים בהם ניכרים בהחלטותיה של הועדה פגמים משפטיים, בהתאם לעילות המוכרות מהמשפט המנהלי, דוגמת חריגה קיצונית ממתחם הסבירות [רע"ב 6566/13 **שלמה דביר נ' היועמ"ש ואח'** (11/2/14); רע"ב 8040/12 **אבו סיף נ' היועץ המשפטי לממשלה** (26.12.2012); רע"ב 205/08 **עסילה נ' שירות בתי הסוהר** (24.5.2008); רע"ב 4570/02 **מחאמיד נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(5) 236; בג"צ 89/01 **הועד הציבורי לעניינים בישראל נ' ועדת השחרורים**, פ"ד נו(2) 828, 877 שם ציין הנשיא ברק, כי "על ועדת השחרורים לחרוג באופן ממשי ממתחם הסבירות, כדי שבית משפט זה יוכל להתערב בהחלטתה. על החלטתה של ועדת שחרורים להיות כה מוטעית עד כי שום ועדת שחרורים סבירה לא היתה יכולה להחליט כמוה"].

8. על רקע האמור נבחן את עניינה של האסירה שבפנינו ואת החלטת ועדת השחרורים בעניינה.

כתב האישום בו הורשעה העותרת וסוגית המניע האידיאולוגי:

עמוד 5

9. ועדת השחרורים נתנה משקל משמעותי בהחלטתה, ובצדק, לחומרת העבירות וכתב האישום בו הורשעה העותרת. אין חולק כי חומרת המעשים בהם הורשעה העותרת היא נתון חיוני בעת דונו של בית משפט בבקשה לשחרור מוקדם.

אף יש מקרים בהם גם אם מבחינת התנהגות אישית נמצא אסיר מתאים לשחרור מוקדם לא תורה ועדת שחרורים על קיצור מאסרו ושחרורו המוקדם וזאת מטעמים של אינטרס ציבורי ושמירה על אמון הציבור במערכת המשפט. זו תכליתו המוצהרת של סעיף 10(א) לחוק, שנועד לעגן בחוק את דעת הרוב בעניין שקולניק [בג"צ 89/01 הוועד הציבורי נגד עינויים נ' ועדת השחרורים, פ"ד נה(2) 838 (2001); רע"ב 9837/03 גרסיה נ' ועדת השחרורים פ"ד נח(2) 326, 331-334 (2004)], וליתן בידי ועדת השחרורים סמכות להימנע משחרור אסיר שמבחינת התנהגותו האישית נמצא מתאים לשחרור מוקדם, אך משיקולים של האינטרס הציבורי ראוי להימנע מכך [רע"ב 4039/15 ברק צרפתי נ' מדינת ישראל (10.8.2015); רע"ב 6803/04 אנג'ל נ' בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו (27.9.2004); וכן: נתנאל דגן "שיקולי אינטרס הציבור בהליך השחרור המוקדם" עלי משפט י"א 619, 624 וכן 626-628 (2014)]. ועדת השחרורים לא ראתה בעבירות בהן הורשעה העותרת ככאלו שסעיף 10(א) לחוק חל עליהן ואולם נתנה משקל מרכזי לחומרת העבירות בהן הורשעה העותרת במסגרת שיקוליה".

9. בענייננו, וועדת השחרורים נתנה משקל משמעותי בהחלטתה לחומרת העבירות ולכתב האישום אשר בעובדותיו הורשעה העותרת על פי הודייתה.

חומרת העבירה בה הורשעה העותרת מלמדת על הסכנה הגלומה משחרורה המוקדם.

ברע"ב 10844/08 פלוני נ' מדינת ישראל (1/2/09) ציין כב' השופט מלצר כי "חומרת העבירה יכולה לשמש לעיתים כאינדיקציה מסוימת לסיכון הגלום באסיר ... אולם אין עסקינן בחזקה וודאי לא חלוטה".

יחד עם זאת, כשמדובר בעבירה ביטחונית, הרי שזו "עבירה שגלום בה סיכון מובנה לביטחון הציבור (כאשר חומרתה יכולה לשמש כאינדיקציה למסוכנות האסיר". עוד נקבע באותו עניין כי "סיווגו של אסיר כעבריין 'ביטחוני' אינו מונע ממנו אוטומטית את הזכות לשחרור מוקדם ... מובן כי כאשר מדובר בעבירה ביטחונית, יש לתת משקל רב יותר לחוות דעת הגורמים המקצועיים (דוגמת השב"כ) לגבי מסוכנות האסיר".

ראו גם בג"צ 1920/2000 ח"כ גלאון נ' וועדת השחרורים, פ"ד (2), 313, שם נקבע כי עבירות המבוצעות על רקע לאומני אידיאולוגי עשויות בנסיבות מסוימות להיכנס לגדר העבירות שאופיין החמור והמיוחד, ודרך ביצוען ונסיבות ביצוען עשויים להצביע כשלעצמם על מסוכנותו של אסיר והחשש מפגיעה בביטחונו של הציבור כפועל יוצא משחרורו המוקדם. לא נעלם מעינינו האמור בפסק דין זה, שם הופעל האסיר על ידי אביו שהלחיץ אותו ואיים עליו, אך מאידך גיסא מדובר בנער שהיה בן 17 בעת ביצוע העבירה.

נתנו דעתנו לכך שהעותרת הייתה בת 22 כאשר ביצעה את העבירות בהן הורשעה בהשפעתם של אחיה וגיסה, אך הטענה כי בהיותם דומיננטיים יוזמים ומתכננים של המעשה היא הייתה חייבת להישמע להם, אינה מלמדת על היעדר מסוכנותה, בהיותה בגירה בעת ביצוע המעשה. ועוד, משביצעה העותרת את העבירה על רקע השפעתם של אחיה וגיסה, מי לידינו יתקע כי בני משפחה אחרים לא ישכנעו את העותרת לביצוע של עבירות נוספות.

אשר לטענתו של ב"כ העותרת כי לו היוותה סיכון של ממש לביטחון הציבור, הייתה נעצרת עוד קודם לכן וודאי שהמשטרה הייתה עוצרת אותה כבר במפגש הראשון עמה בסוף אוקטובר 18', משביקשה היתר להיכנס ארצה, לכאורה כדי ללוות אחד מאחיה. סבורים אנו כי אין בדברים אלה כדי ללמד על היעדר מסוכנותה של העותרת, אלא על כך שגורמי הביטחון ערכו בדיקה יסודית בטרם עצרו אותה והגישו נגדה כתב אישום.

10. מדוחות השב"ס עולה כי העותרת הייתה מעורבת באירועים שליליים יחד עם חברותיה לאגף, אשר נקטו צעדים הפגנתיים ומחאתיים משהחזירו ארוחות בשלושה מועדים שונים, וכן ביצעו עבירות משמעת משסירבו להיכנס לתאים. המידע המודיעיני שלימד על מעורבות שלילית מתייחס לתקופה הנוכחית ולא לעבר הרחוק.

אשר להסברו של ב"כ העותרת כי ההחלטה להחזיר ארוחות לא הייתה החלטתה של העותרת אלא של הדוברת של האגף, טענה זו אינה מתיישבת עם הדוחות שהוגשו וכך גם עבירת המשמעת המיוחסת לה בצוותא עם אחרות.

11. ועוד, בין השיקולים שעל ועדת השחרורים לתת עליהם את הדעת הוא היכולת לפקח על האסיר בעת היותו משוחרר על תנאי, כדי למנוע סיכון אפשרי לציבור (עת"א 4360-06-15 4360-06-15 ראעי (אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח' (24/6/15) מפי כב' הנשיא שפירא (להלן: ענין ראעי)). על אף שאין לשלול מאסירים שאינם תושבי המדינה את עצם האפשרות לשחרור מוקדם על ידי ועדת השחרורים (רע"ב 4849/13 אוולד נ' היועץ המשפטי לממשלה (14/11/13), מפי כב' השופט הנדל), או לשלול מלכתחילה שחרור מוקדם גם לגבי אסיר ללא תכנית שיקום (רע"ב 7774/13 דקמאק נ' היועץ המשפטי לממשלה (3/4/14), מפי כב' המשנה לנשיא (כתוארה אז) נאור), כאשר מדובר על תושב הרשות הפלסטינאית יש קושי בהעדר אפשרות לפיקוח על כך שהאסירה המשתחררת לא תסכן את שלום הציבור, גם בהינתן השפעה שלילית אפשרית עתידית.

12. לסיכום, ראו דבריו של כב' הנשיא שפירא בענין ראעי:

"לאסיר אין זכות מוקנית לשחרור ממאסרו קודם לסיום תקופת המאסר המלאה שגזר עליו בית המשפט. חוק שחרור על תנאי ממאסר מאפשר שחרור מוקדם על תנאי וברישיון. אמות המידה לשחרור

המוקדם קבועות בחוק. עיקרן הוא שהאסיר המשתחרר לא יסכן את שלום הציבור וכן מכלול של תנאים בכל הנוגע לאופן שבו התנהג בעת ריצוי מאסרו והמעידים כי ניתן לתת בו אמון".

בנסיבות העניין, לא מצאנו כי נפל פגם בשיקול דעתה הרחב של הוועדה בקבלת החלטתה, בעקבות מסקנתה כי לא התקיימו התנאים לשחרורה המוקדם של העותרת, או כי ההחלטה לוקה בחוסר סבירות קיצוני.

העתירה נדחית, אפוא.

המזכירות תשלח החלטה זו לצדדים.

ניתנה היום, י"ט אלול תש"פ, 08 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים.

ע. קוטון, שופט

א. לוי, שופט

ד. סלע, סגנית הנשיא
[אב"ד]